

Κρυμμένους γιαρᾶς δὲ γιατρεύεται (ἐπὶ τῶν ἀποκρυπτόντων τὰς ἔκυτῶν ἀδυναμίας ἢ καὶ ἀσθενείας) Μακεδ. (Κολινδρ.)

Τὰ γιάτρεψ' ἀπ' τὴν κόρυζαν τὰ μοῦ τὰ φάρη τ' ἀλούπι (κόρυζα = ἀσθένεια τῶν πουλιερικῶν, ἀλούπι = ἀλεποῦ ἐπὶ τῶν ματαίως κοπιώντων) Ιόνιοι Νῆσ.

Οὕτε γιατροὶ γιατρεύγοντες οὕτε ἄγιοι βοηθοῦντες (ἐπὶ καταστάσεων αἱ ὄποιαι δὲν ἐπιδέχονται καμπίαν θεραπείαν) Εὔβ. (Βρύσ.) "Αν ἥξερος ὁ κασσίδης, θὰ γιάτρευε τὴν κασσίδα του (ἐπὶ ἀλαζόνος καὶ ὑποκριτοῦ) Πελοπν. (Γορτυν.) 'Ο σκύλλος ὅταν λαβώνεται, μὲ τῇ γλώσσα του γιάτρευεται! (ἐπὶ τῶν δι' ιδίων μέσων βοηθούντων ἔκυτους) Πελοπν. (Πάτρ.) || "Ασμ.

'Σ τοῦ Χάρου τὶς λαβωματὶές βότανα 'ἐχ-χωροῦντες μηδὲ γιατροὶ γιατρεύγοντες μηδὲ ἄγιοι βοηθοῦντες (μοιρολ.) Εὔβ. (Κουρ.)

'Η ἀγανάρα 'ς τὸ χωρὶς βραστή, λεμόνι, λάδι, καὶ τὰ πονῆτα σ' κάθι σου, γιατρεύεται τὸ βράδυ Κρήτ.

Πολλὲς πληγὲς ἡγιάτρεψα κ' ἥβαλα καὶ βοτάνι, μ-μὰ ἡ δική σου ἡ πληγὴ δὲν εἶναι γιὰ τὰ γιάνη Κῶς (Κέφαλ.)

Βουργὰ γιατρὸς τὰ φέριτι, γιατρὸς τὰ μὲ γιατρέψῃ (βουργὰ = γοργά, σύντομα) Μακεδ. (Πεντάπολ.)

Κὶ ποὺς θὰ φάη τὰ γιατριφτῆ κὶ ποὺς θὰ φάη τὰ γιάνη; Ηπ. (Λάκκα Σούλ.)

Πόνος ποὺ δὲ γιατρεύεται γιατροὶ δὲ δὸς βεργάντες (δὲ δὸς βεργάντες = δὲν ἡμποροῦν νὰ τὸν θεραπεύσουν ἐκ μοιρολ.) Πελοπν. (Καρβελ.)

Τόσοι γιατροὶ μέσ' 'ς τὸ δουνιᾶ, τόσοι καθηγητάδες κανένας δὲν εὑρέθηκε καρκίνο τὰ γιατρέψῃ (μοιρολ.) αὐτόθ. Συνών. γερεύω, γιατρεύω, γιατρίσω, κάνω καὶ λάδι. Β) 'Ανακουφίζω καὶ ψυχικῶς, παρηγορῶ σύνηθ.: Πέθανε ἡ γυναῖκα του καὶ τοῦ ἄφησε μεγάλον πόνο 'ς τὴν καρδιά· ποὺς θὰ τοῦ τὸν γιατρέψῃ; σύνηθ. Τοὺν ἄφ' σι ἡ ἀρριθμονικαστ' κιά τ', κὶ τούτ' ἀγονίζεται τὰ τοὺν γιατρέψ' Εὔβ. ("Ακρ.) "Ελα κάτσε κοντρά μου, τὰ μοῦ διατρέψῃς τὴν γαρδιά Κάσ. || "Ασμ.

'Εφτὰ γιατροὶ βασιλικοὶ γιατρεύουν ἔνα βόνο, κ' ἐσύ μ' ἔνα σου ξάνοισμα τόνε γιατρεύγεις μόνο Κρήτ.

Σὰν ἔχῃς πόνο 'ς τὴν γαρδιά, ἄμε τὰ τόνε γιάνης, τὰ βρῆς διατρός τὰ διατρευτῆς, τὰ ζιῆς, τὰ μῆτ-πεθάνης Κάρπ. γ) 'Ικανοποιῶ τὰς ἀνάγκας τινὸς Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ποὺς θὰ φάη, ποὺς θὰ γιατριφτῆ ἀπ' αὐτό! (ἐπὶ φαγητοῦ ἀνεπαρκοῦς διὰ τὰ ἀτομὰ διὰ τὰ ὄποια προορίζεται). 2) Παρέχω τὰς φροντίδας μου εἰς ἀσθενῆ, νοσηλεύω σύνηθ.: Εἴναι ἀρρωστος καὶ τὸν γιατρεύει ἡ γυναῖκα του. "Επεσε 'ς τὸ κρεββάτι καὶ τὸν ἐγιάτρευε ἡ ἀδελφή του πολλαχ. 3) Μετοχ. γιατρεμένος, διὰ χημικῶν φαρμάκων διωρθωμένος, νοθευμένος, ἐπὶ οἶνου Λέσβ. (Πάμφιλ. κ.ά.): Πίνουμι γιατριμένου κρασί.

γιατρήσιμος ἐπίθ. ἐνιαχ. γιατρήσιμος Χίος (Πισπιλ. κ.ά.)

'Ἐκ τοῦ ούσ. γιατρὸς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ή σιμος.

Κατάλληλος πρὸς θεραπείαν, συνήθως πρακτικὴν ἔνθ' ἀν.: Τὸ ζεστὸ λάιν τοῦ κανδηλιοῦ ἔγ γιατρήσιμο Πισπιλ. Τὰ καρυδόφυλλα ἔγ γιατρήσιμα γιὰ τοὺς φεματισμοὺς αὐτόθ.

γιατρική ἡ, σύνηθ. γιατριτσή Πελοπν. (Καρδαμ.)

Τὸ Βυζαντ. γιατρική, διὰ τὸ ὄπ. βλ. Δουκ. εἰς λ. γιατρὸς: «διδάσκαλος τῆς γιατρικῆς». Anonymus, De Nuptiis Thesei libr. 5.

'Η ἐπιστήμη, ἡ τέχνη τοῦ ιατροῦ σύνηθ.: "Αμα δὲ δὸς γάρη καλὰ ἡ γιατριτσή, πάει καλιά του (=θὰ πεθάνῃ) Πελοπν. (Καρδαμ.). Ποῦ τ' ἔμαθες τ' γιατρική σὺ κὶ μὰς κανὸς τοῦ γιατρού; Εὔβ. ("Ακρ.) Συνών. γιατροσ 1. β) Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ιατροῦ κοιν.: Μὲ τὴ γιατρική ἄλλοι πλουταίνουν κι ἄλλοι πεθαίνουν 'ς τὴν φάθα σύνηθ.

γιατρικό τό, γιατρικός Πόντ. ('Αμισ. Κερασ. Κρώμν. Οἰν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)—Λεξ. Βάνγ. γιατρικό κοιν. γιατρός Θεσσ. (Συκαμν.) γιατροτικό Χάλκ. γιατρικού Τσακων. (Χαβουτσ.) γιατρικό Τσακων. (Μέλχαν.) γιατρικό Κορσ. γιατρικό Σαμοθρ. διατρικό Κάρπ. Κάσ. διατρικόν Πόντ. ("Ιμερ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) γιατρικό Κύπρ. (Καλοπαναγ. Μουτουλ. Πεδουλ.) 'ατρικό Κάρπ. ("Ελυμπ.) 'ατρικό Σύμ.

Τὸ 'Ελληνιστ. ἵα τρικόν, οὐδ. τοῦ ἐπιθ. ἵα τρικόν, ώς ούσ. κατὰ παράλειψιν τοῦ ούσ. φάρμακον οὐρανόν. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ βλ. Γ. Χατζιδ. MNE 2,124. 'Ο τόπ. γιατροσ 1 καὶ παρὰ Σομ.

Φάρμακον κοιν. καὶ Πόντ. ("Ιμερ. Κερασ. Κρώμν. Οἰν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: Παίρω - δίνω - φτειάνω γιατρικά κοιν. Παίρω γιατρικά, ἀλλὰ ὠφέλεια δὲ βλέπω κοιν. Νὰ πάρῃς τοῦτο τὸ γιατρικό καὶ θὰ γένης περδίκι (=θὰ θεραπευθῆς τελείως) Πελοπν. (Γαργαλ.) Γιὰ τὴ λυσονορία τὸ καλύτερο γιατρικό είν' οἱ βατοκοφάδες (λυσονορία = δυσουρία) αὐτόθ. Τῆς σκινιᾶς τὸ λάδι ἦτανε γιατρικό Αγαθον. Νὰ πάρῃς τοῦ γιατρικό σ', πιδί μ', γιὰ τὰ γέρης καλὰ Στερελλ. ("Αχυρ.) Τί καλό 'χει; Οῦλο γιατρικά πίνει Πελοπν. ("Αρκαδ.) "Εδονκα πουλλὰ λιπτὰ 'ς τὰ γιατρικά" Ηπ. (Κουκούλ.) Θέλουν τὰ μάσον λίγου μέντα γιὰ γιατρικό (μέντα = ήδύοσμος) αὐτόθ. Τὴ σαλαμέντρα ἀν τὸν ιδῆς τὰ κουντανασάν' κὶ τὸν πατήσης 'ς τὸν οὐρά, κάτ' βγάν' ἀπὸν τὸ στόμα ποὺ εἶνι γιατρικό Θεσσ. (Μελιβ.) "Εμασα τσῆ κουφοξυλιᾶς τὰ λουλούδια γιὰ γιατρικό Οθων. Μὲ μιὰν τ-τουλούμπαν γιατρικό ἐφάντισα τξαὶ τὰ θυγότα κλήματα (τουλούμπα = φεκαστήρα) Κύπρ. Λὲν ἔχουν πιῇ γιατρόκο σ' οῦλη μ' τὴ ζονή Θεσσ. (Συκαμν.) Ξέρω τὴν ἀρρώσκια σ-σον, μ-μὲ τὸ γιατρικό 'ἐν τὸ 'χω Κῶς (Πυλ.) Σδν ἀρρωστον γιατρικό δίνε γιὰ τὰ λαροῦται (εἰς τὸν ἀσθενῆ δίδουν φάρμακον διὰ νὰ ήσυχάσῃ) Πόντ. Γιατρικά ἐπούκαν τὸν ἀρρωστον πολλὰ Πόντ. (Τραπ.) 'Αγένωτον δαψί, βουγιὰν δοῦ βουγιοῦ, ξὺν γαι λάι, βασιλικό 'ατρικό (ἀγένωτον=κανινούργιο, βουγιὰ τοῦ βουγιοῦ=κοπριά βοδιοῦ, ξὺν = ξίδι· σκωπτικῶς ἐπὶ τῶν λακκῶν ιατροσοφίων) Χάλκ. || Φρ. Γιατρικά τὰ τὰ φᾶς - τὰ τὰ πιῆς! (ἀρὰ κατὰ τῶν διαπραττόντων ἀδικίαν οἰκονομικῆς φύσεως) κοιν. "Οσα μ' ἐφαῆτ' σερε, σὲ γιατρικά τὰ σὲ δοῦρε (ὅσα μοῦ ἐφαγες, νὰ τὰ δώσῃς δι' ἀγορὰν φαρμάκων) Τσακων. Λὲν ὑπάρχει οὕτε γιὰ γιατρικό (πρὸς δήλωσιν παντελοῦς ἐλλείψεως πράγματός τινος) κοιν. Οὕτε γιὰ γιατρικό! (βραχυλογική ἔκφρασις τῆς προηγουμ.) κοιν. 'Ἐν εῦραμεν γιατρικό! (οὐδὲν ἀπολύτως εῦρομεν) Ρόδ. 'Ἐσ-σὲ 'γαπω γιατρικό! (οὐδόλως σὲ ἀγαπῶ) αὐτόθ. Τὸ δίνει σὰ γιατρικό (εἰς πολὺ μικρὰν ποσότητα) κοιν. 'Ἐποίκειν ἀτο διατρικόν (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Πόντ. ("Ιμερ.) || Παροιμ.

Γάλα γυρευτὸ πικρὸ σὰ γιατρικό (διότι συνεπάγεται ὑποχρεώσεις) ἀγν. τόπ.

'Ο καθένας μοναχός του | θὰ τὰ βρῆ τὸ γιατρικό του Ιόνιοι Νῆσ.

